

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.
Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Kézdivásárhely, 1903. szeptember 17.

Csütörtök.

XXII. évfolyam. 75. szám.

Felelős szerkesztő: Vajna Károly.

Kiadó laptulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

Előfizetési árak:
Egész évre 10 korona. Félévre 5 korona.
Negyedévre 2 korona 50 fillér.
Egyes szám ára 10 fillér.

A lap szellemi részét illető közlemények, Vajna Károly szerkesztőhöz, az előfizetési és hirdetési pénzek Ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájába küldendők.

Hirdetmények díja:
4 hasábos petisorsért, vagy annak helyéért 10 fillér.
Hivatalos- és árverési hirdetmények külön díjtétel szerint.
Nyitóléc sora 30 fillér.
A hirdetmények s. nyitlécének díja előre fizetendő.

A magyarvédő egyesület.

A magyar kisiparos helyzete mindinkább rosszabbodik és nincsen remény, hogy a közel jövő javulást hoz. A külföldi áru-behozatal, a tisztességtelen verseny, a munkahiány és sok más tényező is lehetlenné teszi ma már az iparosoknak a tisztességes megélhetést. A magyar kisiparosság jövője egyre borúsabb, egyre sötétebb és kétségbeesettebb lesz.

Hogy hol rejlik ennek oka? Kit terhel a mulasztás, azt ne feszegessük most. Hasábokat lehetne erről írni. Most csak egy körülményre akarunk rámutatni s ez a kisiparosság szervezatlensége és a társadalom közömbössége.

Minden osztály szervezkedik, hogy érdekeit megvédje, egyedül az iparosok nézik tétlenül ezeket az állapotokat.

Mostanában alakult meg a „Magyar Védő Egyesület“, mely tisztán a hazai ipar- és mezőgazdasági termelés védelmét és fejlesztését tűzte ki céljául.

De hányan tudnak annak létezéséről?

Rettenetes az a közöny, amelylyel az iparosok ezzel a derék egyesülettel szemben viselkednek.

Ez nem maradhat tovább így. Fel kell

ébredniük abból a lethargiából, melyben vannak. Szervezkedni kell nekik is. Meg kell kezdeni a harcot, ha azt nem akarják hogy teljesen elpusztuljanak.

De hát mik legyenek a teendők?

Az első, az iparpártolási eszmék terjesztése. Nem elégséges csak arról gondoskodni, hogy minden koresmában ott legyen az a kis táblácska: „Pártoljuk a hazai ipart!“ hanem cselekedni kell.

Az iparosoknak mindent meg kell tenniük, hogy ezen egyesület virágozzék.

Hogy mi a célja ennek az egyesületnek, azt az alapszabályok következőképpen határozzák meg:

Az egyesület célja: a hazai ipari és mezőgazdasági termelés és a hazai munka és kereskedelem védelme és fejlesztése. A magyar birodalom gazdasági és ipari termelésének védelmét és fejlesztését célzó mozgalmaknak és az e célokra törekvő érdekeknek egyöntetű és országos képviselője, ugyancsak a célok érdekében alkotott törvények, rendeletek és hatósági intézkedések gyakorlati végrehajtásánál a hatóságok támogatása és a végrehajtás ellenőrzése.

Ez a védő egyesület hatalmas, impozáns erőssége, támogatója lesz a magyar

iparnak. Alakulása, eddigi működése mutatta, hogy komoly feladatokra vállalkozott és azokat teljesíteni is fogja.

A védő egyesület szervezetét, működését még ismertetni fogjuk, most csak újól fogjuk rá a közfigyelmet.

A válság.

Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök vasárnap este Budapestre érkezett hédervári birtokáról. A kormányelnök Budapestre érkezése egyuttal a politikai életnek élénkebb liktetését jelenti s a következő napokban bizonyára több irányban fognak lépések történni, melyek a kibontakozás megkönnyítésére lesznek hivatva.

Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök szerdán, folyó hó 16 ikán Bécsbe utazott. A magyar kormányelnök hivatalos minőségében jelen lesz a német császár fogadásánál s résztvesz a felséges vendég tiszteletére rendezendő összes udvari ünnepségeken. Ehhez képest Khuen-Héderváry Károly gróf a német császár látogatásának egész tartama alatt, tehát három napon át Bécsben fog időzni.

A helyzetből következő, hogy a magyar kormányelnöknek bécsi tartózkodása alatt alkalmat fog nyílani, hogy a felségnek jelentést tegyen a magyar belső politikai szituációról, a mint az a király elutazása óta alakult. A fe ség utiprogramjának végleges megállapításáról is csak a magyar kormányelnök fogadása és referátuma után lehet majd szó.

TÁRGZA.

Flirt.

Írta: Senki.

V.

Ez a képes levelező lap egy kis aggodalommal lepte el az Elza lelkét; egész napon át gondolkozott mit értsen e kő sorból. A kép is a levelezőlapon oly különös volt, egy gazdátlan csolnak uszott az oceán hullámzó felszínén. De azután hajnalban mikor az álmatlanul töltött éj után elaludt, — azt álmodta, hogy Aladár mosolyogva azt kérdezte tőle, hogy meddig tart még az ő árvasága? Ebből azután azt magyarázta, hogy ime Aladár elfogta a „fokozott“ szerelem. Érti az Elzus hiányát, azért írja, hogy fáj a szíve és „ezt“ a fájdalmat nem érti meg senki se.

Azért hát tovább mulatott Cornéllal. A tenis pályán vigan hangzott a kölesönös: „Plé“ és „Reddi“ viszhang; együtt jártak a vasuti állomáshoz a zene után fogadni az újonnan érkező vendégeket és valahányszor innen a társas vacsorához visszatértek, a dombon kanyargó ösvényeken utolsóknak maradoztak és itt Elza már elfogadta a Cornél támogató karját is. Minden nő tudja, hogy ilyenkor alkonyattal intibb lesz a férfi és bizalmasabb a társalgás. Boldogtét a tétben érkeztek néha 8 órakor is a vacsorához. Ezek az esti séták oly meleg hangulatúak voltak, hogy Elzus azt vallotta be önmagának, soha jobban nem nyaralt még, mint Tusnádon.

Csak egyszer nem mentek le véletlenül a vasuti indóházhoz, akkor mikor véletlenül látszó pontossággal megérkezett Aladár is a fürdőbe. Elza az „Anna“-bál előestéjén nagy készülődésben még Cornélt sem fogadta és így nem tudta, hogy itt a látogató vőlegény. Tíz óráig este ki sem lépett a sétáló közönség közé; akkor meg Cornél kíséretében a mulatságba hajtatott és nem vette észre, hogy a férfi közönség csoportjában leghátul Aladár áll a legelegánsabb s eladon tvilletben. A „Bostont“ huzta a banda akkor ép és így Elza és Cornél repült a vérhevitő táncban a szerelem álomvilága felé. Ilyen jól még soha sem érezte magát. Szeme tükre mutatta mit érez, tekintete összefolyt a Cornél tekintetével. És ezt a remekül repülő párt csak egy percig nézte Aladár; azután hirtelen sarkon fordult, eleget látott és tudott már és a „Három huszár“-ban eltöltött álmatlan éj után a hajnali vonattal visszautazott Kolozsvárra, nem is beszélt egy szót sem a boldog menyasszonyával, a kirá nézve el volt veszve.

Két nap múlva levelet kapott Elza egyik barát-nőjétől, hogy a jegyese az elmúlt éjjel sere-nádot adott a belközép utca legszebb leányának. Elza a szerelemesek éles tekintetével rögtön átlátott a fátyolos mult, jelen és jövő bonyodalmai és intézkedést is eszesen és vakmerően. Azt írta Aladár-nak, hogy jöjjön rögtön Tusnádra, és szabadítsa meg egy embertől, a ki őt üldözi.

Aladár nem értette egészen a dolgot, de elhatározta, hogy csakugyan leutazik Tu nádra, hadd lássa, mi itt a való és mi a rege. Az anonim levél, mely őt az Anna bála figyelmeztette nem hazudott ugyan, de azért ki tudja, mi az igaz. Leutazott te-

hát; Elza már várta a kis állomáson Cornél nélkül. A fiatal rómainak azt mondta: ismerőse jó, a ki a fonott gyűrűt adta és ezt ma egyedül őhajtja fogadni. Cornél a legszélső padon figurákat rajzolt a homokba séta pálcájával, mikor Elzus vidám boldog kacagással haladt el mellette Aladárral. Kissé melege lett az oláhnak mikor közelről látta azt a mióta szép karsu férfit, a kivel ma Elza karonfogva haladt és az ő köszöntését csak fél fej biccezenéssel fogadta.

Hogy azután mi történt Elzus és Aladár között, azt homály borítja, de tény, hogy kibékültek és ennek a kibékülésnek harmadnapra hallatlan skandalum lett az eredménye. A levét az egésznek Cornél itta meg. Elza vitte a főszerepet és mondhatni leleményes leány esze kitett magáért. Aladár a következő nap délutánján elutazott Brassóba, de a következő napon este újra visszatért este a fürdőbe az Anna villa felső bejáratához kocsiával; mikor le szállott, Elzus a karjaiba repült és boldog mosolylyal mondotta „Minden készen van és minden sikerülni fog“...

Az „Anna villa“ főhomlokzata előtt nyugtalanul járt föl-alá Cornél is ugyanakkor, mikor Aladár Elzával találkozott sötét este. Már rég elmúlt 10 óra és még semmi jel a remek kaland véghezviteléhez, a mely oly soká és oly lassan, de ép oly biztosan is elő lett készítve. Izgatottan tekintett fel az Elza kivilágított ablakára; ennek az elsötétedését várta a hős római szerelemes, mert hiszen ez jelzi, hogy a tatuka már alszik és Elza jó a titkos találkozára.

És az az ablak csak nem akart elsötétedni. „Talán nem is jó, talán nem lehet, talán meg is bánta“ monologizált magában Cornélius.

Községi közigazgatásunkról.

A mint a jelekből ítélhetjük, a községi közigazgatás reformálásának ideje még messze van a megvalósítástól, de nekünk, kik a községi szervezet hiányait ismerjük, nem szabad hallgatni, hanem minden alkalmat meg kell ragadni, hogy a kormány figyelmét a türethetetlen állapotok megváltoztatása érdekében ébren tartjuk s hogy gyakorlati tapasztalatainknak nyilvánosságra hozatala által nehéz feladatát a reformálás kérdésében elősegítsük.

Már többször említettük, hogy a községi életben élőhalottként szereplő előjárásági szervezetekre ruházott megszámíthatatlan teendők ellátása — kizárólag a körjegyző által nyer megoldást s itt ismételnünk kell azt, hogy éppen ezen körülmény teszi a községi közigazgatás menetét bémává, mert a körjegyzőnek, a gyámhatóságnak, kir. járásbírósnak, bűnt. vizsgálóbírósnak, törvénytör. polg. osztálynak, népf. parancsnokságnak, pénzügyigazgatóságnak, főszolgabírónak, tanfelügyelőnek, telekviselőnek, alispán, kir. körjegyző, adóhivatal, pénzügyi szakasz, sőt még az utmester intézkedését is az előjáráság nevében, de csak egyedül kell elvégeznie.

Ily viszonyok mellett 2—4 községben lehetetlen az ügyeket akként elintézní, hogy a hatóságok érdekei mindenütt kielégítenek.

Csodálkozásra méltó állapot az, a midőn az előjáráság és képviselőtestület összes teendőit még most is a körjegyző tétetik felelőssé, pedig a tételes törvények és miniszteri utasításokban a körjegyző önálló működési jogköre nagyon szűrványosan nyilvánul s ez inkább csak a pénzügyi adminisztráció. Ennek okát abban leljük, hogy a körjegyzők eleitől fogva hallgatólag, az előjáráság és képviselőtestület tétlensége miatt oly ügyeket intéztek el, melyek tulajdonképpen nem tartóztak hatáskörükbe. Ezt tették azért, hogy a fensőbb hatóságok előtt igazolják szorgalmukat. Ha pedig az előjáráság és képviselőtestület tehetetlenségét a valódi állapot szerint jelezték volna, ma község életünk szervezetének egészen más képe lenne.

Ezen tulbuzgóság következményeként állott elő azon gyakorlati eljárás, mely ma valóban illuzóriussá teszi a községi autonómia és előjáráság mun-

kasságát. Hiszen, ha a törvényeket, utasításokat, szabályokat, vármegyei és községi statumokat értelmük szerint vesszük, abban a mai körjegyző irodákról és ennek önálló hatásköréről még egy árva betűt sem látunk. Ezen irodák csak a gyakorlati élet szükséges alapján létesültek s létjoguk teljesen nélkülözi a törvényes talajt. A körjegyző irodája, a csoportosított községek mindenikében, az előjárásági szervezetben van, vagy legalább lenni kellene. De hát hol láthatunk ilyeneket?! De feltevé, hogy a 4—5 községből álló jegyzőség mindegyikében lenne szervező iroda, vajjon volna-e ennek gyakorlati haszna?

A 126 000—902. számú belügyminiszteri ügyv. szabályzatban s különösen a 17., 45. és 60. §-aiban körjegyzői irodákról és irattári helyiségekről van említés téve, de hogy ezen helyiségek létesítése mily módon történjék, arról már hallgat az irás.

Ezen problémákra feleljenek azok, kik a gyakorlatban meggyőződtek, hogy az előjárásági szervezet a kis községi életben mire alkalmas.

A székesszárvárosban megjelenő „Rendőri Lapok” egyik számában Munkó Pál tollából egy érdekes cikket jelent meg, a melyből tájékozásul csak egy pár sort idézünk:

„A csendőrség helyzete a bűnesetek kinyomozásánál rendkívül meg van nehezítve, mert a községi előjárók nagy része vagy tudatlanságból, vagy pedig rosszakaratból sokszor igen fontos eseteket elhallgatnak s arról a csendőrséget nem értesítik,” stb. Hát mi ezen vádat a kis községi szervezetben nem csak, hogy beismerjük, hanem még meg is szaporítjuk azzal, hogy az előjárók a községi jegyzőt is hasonló indolenciával támogatják összes működésében. Sőt, ha a jegyző pontos lelkiismerettel óhajlja az előjáráság együttes feladatát megoldani, a népet alattomban a jegyző ellen uszítják s eljárását megbiúsítani igyekeznek. Ha a jegyző pontos, erélyes, akkor alulról mesterségesen üldözéseknél van kitéve, mi folytonos igazoló jelentések tételét vonja maga után. Ha pedig a nép szájaize szerint csak immel-ámmal végzi teendőjét, akkor az összes hatóságok, dorgáló, bírságoló rendeleteket és fegyelmi eljárást nyomnak a nyakába s felfüggesztve is tartják, míg bele öszül s mindezen eseteknél a járási

főszolgabírák nagyon kevés száma látja be azt, hogy a teendők megoldása nem a jegyzőn múlt. A pénzügyi hatóságok pedig már annyira mentek rendleteikben, hogy csak újságszámba megy azon intézkedés, hol a hanyagság, rendbírság, fegyelmi eljárás kifejezések elmaradnak. Ha a pénzügyi adminisztráció, mely hallgatólag egészen a jegyzők vállára nyomtatott, — a jegyzők kezéből kivételnek, a tulajképeni községi közigazgatással kapcsolatos teendők körüli eljárást a mostani gyalog előjárásági szervezettel is jobbá lehetne tenni.

Kíváncsian várjuk az eredményt, hogy vajjon a gyakorlatban miképpen érvényesültek az anyakönyvvezetők által megtartatni rendelt hivatalos órák. Hisz akkor mi lesz a mostani eljárással, a midőn a főispán, alispán, pénzügyi hivatalnok, adó-végrehajtó, kataszteri nyilvántartó, közegészségi felügyelő, járási orvos, főszolgabíró, szolgabíró, állatorvos, körorvos és utbiztos csak megállanak a jegyzői porta előtt s kijelentik, hogy ilyen, vagy amolyan fajta hivatalos ügyben tessék velem jönni, mert a jegyző ur nélkül nem végezhetünk.

Mi abban a nézetben vagyunk, hogy a mostan gyakorlatban levő fentebbi eljárás mellett az anyakönyvvezetők működése a tervezett feladatok megoldására képtelen lesz, különösen ott, hol a jegyzőség több községből áll s mely községekben a jegyzőnek — ha a székhelyétől távol esik, 1—2 napot kell eltölteni, ha a köztartozások sikeres behajtását csak részben is biztosítani kénytelen s a hol községi szolgálatban nem álló helyettesek vannak.

Ily viszonyok között egyik, vagy másik szolgálati ág érdekében sérelme nélkül megfelelni nem lehet, mert: „ad impossibilia nemo obligatur.”

A ki más nézetben van, álljon elő vele s mi álláspontunkat részletesen igazolni készek vagyunk. Vedremo!

Szánthó Károly,
lemhényi körjegyző.

Népoktatás Háromszék vármegyében.

— Csánki Gyula kir. tanfelügyelő jelentése a közigazgatási bizottságban. —

A vezetésemre és felügyeletemre bízott népoktatási közigazgatásnak s magának vármegyénk népoktatás ügyének augusztus havi állapotára vonatkozó jelentésem a közg. bizottságról szóló törvény 15. §-a értelmében a következőkben van szerencsém előterjeszteni.

Az augusztus hó folyamán hivatalomba érkezett jelentések, beadványok, megkeresések és rendeletek közül külön szám alatt iktatóra vétetett 423 ügydarab, mely számmal hivatali iktatókönyvem július havi utolsó száma 3407-re emelkedett.

Ezen ügydarabok az e hó folyamán postára adott 975 kiadványban a múlt hóról elintézetlenül ájtott 53 ügydarabbal együtt jobbra mind el is intéztettek, úgy, hogy elintézetlenül csupán 66 ügydarab maradt át a folyó hóra.

Mint a közg. bizottság tanügyi előadója, aug. hó folyamán 109 ügydarabot kaptam előadói javaslattal leendő ellátás végett, a mai napig pedig az összesen 2410 bizottsági ügydarab közül 1040 lett részemre kiosztva, melyek részint ülésen kívül, részint a mai ülésre hozva mind el is lettek intézve.

A közg. bizottsági ügydarabok között az iskolaépületek rendbehozatala, a kiadóvódák és nyári menedékházak zavartalan működésének biztosítása, a községi faiskolák ügyeinek rendezése, az ötdéves korpótlék iránti kérvények ellátása, a hátrálékos tanítói illetmények behajtása, a tankötelezettség teljesítésének ellenőrzése, illetőleg a tankötelezők iskolába adatala és rendszeres való feljártatása céljából szükséges egyöntetű eljárást szabályozó új rendelkezés kibocsátása stb. szolgáltatott általánosabb jellegű s jelentékenyebb munkát.

Hivatalom közg. munkásságának pedig az 1903—904. tanév előkészítésével járó munkálatok: az iskolai órarendek és tanmeneti kimutatások felülvizsgálása és jóváhagyása, a tanszerek engedélyezése iránti kérvények felterjesztése, a szegény tanulók részére szükséges tankönyvek kimutatásának

Pedig, mily nehezen ígérte, mily nehezen ment bele a tanuk nélküli együttlét boldog perceinek megteremtésébe Elzus. Elvonult lelke előtt az a jelenet, midőn Elzus mint a haragvó Vénus kirántotta karját ott az Olt felőli terasszon, mikor szünet alatt együtt halgatták az Olt fenséges morajlását. Pedig nem sértette meg, csak azért könyörgött, csak azért esdekelt, hogy a málnási fürdőbe ránduljanak ki, vagy három napra. Szikrázó szemmel kérdezte Elza: „Hogy meri nekem ezt a szemtelenül vakmerő ajánlatot tenni?” — De Cornél mosolyogva csititgatta, hogy hiszen nem egyedül gondolta, de az apa társaságában. „No azért az más!” felelte Elz, de belepirult önmaga is az előbbi mondásába.

Az új folyamán beszélgettek még erről a málnási kirándulóról. Végre úgy hajnal felé, mikor haza kísérté az Anna bál éjjelén, tréfásan megjegyezte hogy ő különben megelégednék azzal is, ha egyszer, de csak egyetlen egyszer sétakocsikázást végeznének Málnásig csak úgy kettecskén.

Eliz az ajkára harapott, ki is sóhajtott magyarul ezt a szót: „Szemtelen”, de azután azzal a veszedelmes oldal tekintettel, mely a rafinírozott lelkű nőt jellemzi, tovább kérdezte francziául: „És maga megérdemelné ezt a nagy kitüntetést?” — Cornél felelte bátran és merészen: „Meg — mert szeretem” — „No — no, ne deklamáljon! Tudja nagy a különbség e kettő közt: flirt és szeretem” Isten vele álmódjon felőle. — És ezzel eltűnt.

És mégis. Estére újra előhozta Elza maga a sétakocsizást és pedig beleegyezett három feltétel mellett: 1. ha nem szól senkinek, 2. ha éjjel lesz a kocsikázás és 3. ha jól viseli magát.

Igen, így volt. Ezt kella a mai éjjel mind, mint betartani ezt várja most, a mit oly régóta óhajtott.

Szegény Cornél! Rosszul ismerte te a mi magyar hölgyeinket, ha azt hitted, hogy ez még több is lehet egy fürdői vizeznél. Pedig több volt. Igen, több. Mert lám ép most aludt ki a gyertya az Elzus szobájában. Csakhamar megjelent az aranyos fűrtű feje az ablakban és lehalatszott az éjbe a

kedvesen hívó szó: „Psz! Jöjjön a felső kijáráthoz Cornél boldogan felfutott a Kriványi villa oldalán a felső kijáráshoz. Egy fogat állott ott nyitott ajtóval; a mint felért Elzus magas alakja bő köpenybe burkolva kisiklott a kocszi mellé, karon ragadta Cornélt és magával huzozta a kocszi bársony ülésére. A kocsis eszöndösen elindította a gummi rádlist és eszöndes hajtással lekerült az országútra, azután hajtott a málnási fürdő irányában. Azon az éjen a Svájczban egy uri vendéggel kevesebb aludt.

Már hajnalodott, mikor a kocsis a fürdő előtt lezállott a bakról és ajtót nyitott. Ah, de mily nagy volt az ámulat Cornél részéről, mikor kiszállván maga előtt látja Elzút lóháton az édes atyáival.

A kocsiból pedig kiszált a női ruhába öltözött Aladár, felemelte a sűrű selyem fátyolt és tört németiséggel boosánatot kért, ha nem viszonzta volna eléggé forrón a fátyolon át a kapott esőkökat.

Na, de ilyen blamázs! Hallatlan éjjeli sétakocsizás Tusnádtól Málnásig az uton a „Likas kő” mentén! Most már értette Cornél, mi a különbség a magyar lány és román lány között, tudta már most azt is, mi a flirt és mi a valódi szerelem.

A lezke kemény volt; Elzus kegyetlenül mosolygott és most lovag ostorával salutálva annyit mondott csak: „Agyó moszszjó Cornél”. Az öreg pedig oda mordult: „Tanuld öcsém becsülni a magyar urit nőt. Szervusz!” — És ezzel a hintó újra kigördült; a deli hölgyet vissza vitte a bálványosi házig, a honnan hármában gyalog mentek fel a bálványosi fürdőbe: Aladár, Elzus és a tábornok.

Cornél pedig látta, hogy neveltségessé van téve, tehát Tusnádon nincs mit keresnie. Szobát nyitattott Málnáson, lehívatta a legközelebbi vonattal a fizető pinczért a Svájczból és kiegyenlítette, hogy a saison végét itt kívánja töltetni, — mert Tusnádból ime elég volt neki a fele is annak, a mit ott élvezett.

(Folytatása következik.)

összeállítás és felküldése, a bérhelyiségekben levő iskolák bérletére vonatkozólag szerződés megújítása, a tankötelesek összeírása kimutatásainak és az ezek végösszegét feltüntető D) minta szerinti kimutatások beküldése, átvizsgálása és nyilvántartásba vétele s ez alapon az iskolák fejlesztése céljából szükséges intézkedések megtétele; az iparos-tanonc-lajstromok kiadása, az iskolafentartóknak az üresedésben levő tanítói állomások betöltésére való felhívása, a községi előjárásoknak a közig. bizottságról szóló törvény 30. §-ában előírt kötelesegeik pontos teljesítésére való utasítás, az iskolai számadások és költségvetések beküldése, a statisztikai anyag folytatolagos egybegyűjtése és feldolgozása stb. voltak általánosabban jelentőségi s fontosabb tárgyai.

Az iskolák augusztus hónapban is zárva vannak, helyettük mintegy 23–25 községben a nyári menedékházak teljesítik, vármegyénk községeinek és közönségeinek díszétetere legyen mondva, évről-évre általánosabbá váló, áldásos működésüket. Ezen intézetek működése e hónapban is zavartalan volt.

Az üresedésben levő tanítói állások betöltése céljából több helyen megtették a szükséges intézkedések s ezek során például Szarazaján az üresedésben volt negyedik állomás Dávid Ferenc okleveles tanítóval be is töltötték; a teleki községi tanítói állomásra a pályázat kiíratott, de a torjai községi iskolánál üresedésben levő állomásokkal maig sem sikerült ennyire mennem s nincs semmi tudomásom a felől, hogy az évről-évre változó gör. kel. tanítói állomások mikor és miként lesznek az 1903–1904. tanévre betöltve. Tanító-változás történt a baróthi állami polgári fuiskolánál is annak következtében, hogy Kruspér István, rajztanár saját kérésére az újvidéki polgári iskolához helyeztetett át s helye Baróthon Csiki István rajztanár ideiglenes megbízatása útján egyidejűleg be is töltetett.

Üresedésben van még ma is az oszloai róm. kath. iskolánál a harmadik, a torjai községi iskolánál három állomás, az ifyefalvi állami iskolánál egy állás, a teleki községi iskolánál szintén egy állás s ezeken kívül a márkosi, bölöni, kézdimartonosi és kisborosnyó-nagypataki gör. kel. tanítói állomások.

Az augusztus hó folyamán vett miniszteri rendeletek alapján megemlítem és pedig mint legfontosabbat mindjárt első sorban, hogy a tanítónőképző intézetbe való felvételek megtörténtek s az ide vonatkozó miniszteri intézkedések következtében

58+43+50+50=201 rendes növendéke lesz a jövő tanévben ez intézetnek.

Iskolaügyi tárgyalás céljából augusztus hó folyamán Bükszád községben szállottam ki.

NAPI HIREK.

— **A király a hadgyakorlatokon.** Ő Felsége szeptember hó 13-án a galicziai hadgyakorlatokra Lembergbe érkezett. Az állomásonál több testület fogadása után Chlopyba utazott.

— **A német császár Magyarországon.** Mohácsról sürgönyzik, hogy Vilmos német császár a karapancsai vadászatokra szept. 14-én odaérkezett. A vasúti állomásonál fényes fogadtatásban részesült.

— **Kinevezés.** Dinges Béla Kézdivásárhelyi volt főgimnaziumi tanár Borsodra (Marostordamegye) lelkészé, Pellion Ervin Sepsiszentgyörgyre hitelmezőnek és káplánnak nevezettek ki.

— **Földrengés.** Kézdivásá helyen, Alesernátonban, Kisborosnyón, Nagyborosnyón, Sepsiszentgyörgyön múlt vasárnap szept. 13-án délelőtt a 9 órát követő első tíz percnyi idő alatt, földrengést észleltek. Két gyengébb és egy erősebb lökés volt, melynek iránya északról délnek tartott s függő lámpák, inguórák ingái s képek általános mozgásnak indultak az ülő emberek is megéreztek a lökések hatását.

— **Kinevezés.** Dr. Bartók György püspök Bartha János volt Kézdivásárhelyi ref. segédlelkész kinevezte a sepsi magyarosi ref. egyházközség lelkészévé.

— **Kinevezés.** A vallás- és közoktatásügyi min. kir. miniszter a pákai állami népiskolához Sándor Mihály okleveles tanítót a Szolnokra saját kérésére áthelyeztet Nagy Albert helyébe áll. tanítót kinevezte.

— **Lóvásár.** Háromszékvármegye alispánjától a következő értesítést vettük: A bilaki loavatató bizottság táviratilag értesít, hogy folyó hó 19-én szombaton délelőtt 10 órakor Sepsiszentgyörgyön, a városháza előtt pótlóvásárt fog tartani, a melyen négy éves és idősebb megfelelő hármas lovak vásároltatnak.

— **Gábor Áron szobra.** A következő nyílt kérelmet vettük: „A Gábor Áron szobrának Bereczben alakult bizottságát tisztelettel kérjük, hogy a begyűlt adományokról és a létesítendő Szobor-ügy

miben állásáról tájékoztat adni szíveskedjék, mert sajnálattal észleljük, hogy ezen rég vajdó ügyben ismét stagnáció állott be. — Bereczk, 1903. szept. 14. Több érdekelt.”

— **Zenetanári képesítés.** Bathó János, a sepsiszentgyörgyi ev. ref. egyház kitűnő énekvezére f. hó 8-án a budapesti országos zeneakadémián a zongora, hegedű, ezimbalom, fuvola és az ének tanszakkából a zenetanári vizsgát kitűnő sikerrel letett. Gratulálunk.

— **Uj egyetem.** Vasárnap délelőtt gyűlést tartott az erdélyi római katolikus státus tizenkettes bizottsága a Gyulafehérvárt felállítandó katolikus egyetem ügyében. A gyűlés gyűjtő és szervező bizottságot alakított. A gyűjtő bizottság elnöke gróf Kornis Viktor lett, tagja: Bíró Béla és Ugron Gábor. A szervező bizottság világi elnöke báró Jósika Sámuel, — tagja: Dr. Farkas Lajos és dr. Szamosi János egyetemi tanárok, Fábian prépost Tóder kanonok és még két tag. A káptalanok értesítése szerint az e célra felhasználható alapok összege meghaladja az egy millió koronát, ehhez járul még néhai Fogarasi püspök alapítványa, mely két millió koronára rug. A gyűlés elhatározta, hogy az új egyetem fakultásait fokozatosan állítja fel, még pedig legelőször a theologiai, utána a bölcsészeti s végül a jogi fakultást.

— **Molnár Józsiás emlékezete.** A kézdivásárhelyi függetlenségi kör elhatározta, hogy Molnár Józsiásnak, aki a körnek alapítása óta elnöke a város és vidékének országgyűlési képviselője volt élet és jellemrajzát „Molnár Józsiás emlékezete” cím alatt megírta és közrebozsítja.

— **Az érettségi vizsgálat reformja.** A Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter által eddigelé is több ízben hangoztatott érettségi vizsgálati reform immár a megvalósulás felé közeledik. A miniszter a minap felhívta az országos közoktatásügyi tanácsot, hogy az 1903–1904. iskolai év első tennivalójául az érettségi vizsgálati szabályzat módosítására vonatkozó munkálatokat tűzze ki és ez irányú javaslatát neki mielőbb mutassa be; a mennyiben már a legközelebbi tanévvégi érettségi vizsgálatok megtartását új szabályzat értelmében kívánja elrendelni. Ugyanez alkalommal arra is utasította a tanácsot a közoktatásügyi miniszter, hogy a középiskolai általános reformra vonatkozólag dolgozzon ki tervezetét, hogy az erre vonatkozó törvényhozási intézkedéseket a maga részéről még az iskolai év folyamán megtehesse.

H i r d e t é s e k.

3837/903 t.lkvi.

Hirdetmény.

A kovásznai kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság ezennel közhírré teszi, hogy tagosítás folytán a Háromszékvármegyében fekvő Barátos község telekkönyvei az 1869. évi 2579. sz. szabályrendeletre képest átalakítottak és ezzel egyidejűleg mindazon ingatlanokra nézve, amelyekre az 1886. évi XXIX., az 1889. évi XXXVIII., és az 1891. évi XVI. t.cikk a tényleges birtokos tulajdonosának bejegyzését rendelik az 1892. évi XXIX. törvényekben szabályozott eljárás a teleknyezkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan foganatosítottak.

E célból a helyszíni eljárás a nevezett községben 1903. évi október hó 26-ik napjával fog kezdődni.

Ennélfogva felhívtnak:

1. az összes érdeklettek, hogy a

hitelesítési tárgyaláson személyesen vagy meghatalmazott által jelenjenek meg és az új telekkönyvi tervezet ellen nemaláni észrevételeiket annál bizonyosabban adják elő, mert a régi telekkönyv végleges átalakítása után a téves átvezetésből eredhetők kifogásokat jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetők;

2. mindazok, a kik a teleknyezkönyvekben előforduló bejegyzésekre nézve okadott előterjesztést kívánnak tenni, hogy a telekkönyvi hatóság kiküldött előtti a kitűzött határnapon kezdődő eljárás folyamata alatt jelenjenek meg és az előterjesztéseiket igazoló okiratokat mutassák fel;

3. mindazok, a kik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átírással az 1886. XXIX. t.c. 15–18. és az 1889. XXXVIII. t.c. 5., 6., 7. és 9. §-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött előtti igazolják, avagy oda hassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött

előtti szóval ismerje el, és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyt nyilvánítsa, mert különben jogait ezen az uton nem érvényesíthetik; és

4. azok, kinek javára tényleg már megszűnt követelésre vonatkozó zálogjog vagy megszűnt egyéb jog van nyilvankönyvileg bejegyezve, ugyancsak az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlesztését kérelmezzék, illetve, hogy a törlési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött előtti jelenjenek meg, mert ellenkező esetben a bányamentesség kedvezményétől elesnek.

Kovácsna, 1903. évi szeptember hó 10-én

A királyi járásbíró, mint telekkönyvi hatóság.

Száva,
kir. aljárásbíró.

(192. 1–3.)

Hirdetések olcsó áron felvételek e lap kiadóhivatalában.

Szám: 3762–903.

Hirdetmény.

Kézdivásárhely város tanácsa közhírré teszi, hogy a város által a főtéren ujonnan épített „Vigadó” 10 vendégszobával, kávéházzal s megfelelő helyiségekkel 1903. okt. 1-től kezdve bérbe adandó. Értekezni lehet e tárgyban a város polgármesterével. Megjegyeztetik, hogy ugyanc-

zen épületben egy állandó szinpadal berendezett diszes táncsterem is van, mely azonban egyelőre nem fog bérbeadni.

Kézdivásárhely város tanácsa, 1903. szept. 13-án.

(187. 1-2) **Dr. Török Andor,**
polgármester.

Szám: 3790-903

Hirdetmény.

Kézdivásárhely rend. tan. város 1904 évi költségvetése a városi tanács teremben 15 napi közszemlére kitétetett, hól az érdeklődők megtekinthetik.

Kézdivásárhelyt, 1903. szeptember hó 15-én.

A városi tanács.

(188. 1-1) **Dr. Török Andor,**
polgármester.

Sz. 4171-903. tlkv.

Árverési hird. kivonat.

A kézdivásárhelyi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Péli Andrásné sz. Kocsis Mária alesernátoni lakos végrehajtónak Péli András alesernátoni lakos végrehajtást szenvedő ellen 20 korona tőke, ennek 1902. évi decz. hó 19-ik napjától járó 5 százalékos kamatai 7 korona végrehajtási már megállapított ugy 15 kor. jelenlegi és a még felfemerülő költségeknek kielégítése végett az 1881. LX. t.-cz. 144. §. alapján és a 146. §. értelmében, valamint a 156. §. a) pontjára hivatkozással, a kézdivásárhelyi kir. törvényszék területén lévő, Alesernátoni község területén fekvő, az alesernátoni 2127. sz. tlkvben A + 5717. hrsz. ingatlanra 153 korona, a 229. számú tlkvben A + 537. hrsz. ingatlanra 320 korona, a 149. sz. tlkvben A + 7137/2. hrsz. ingatlanra a Péli István és özv. Daczó Andrásné Kovács Róza javára bekebelezett haszonélvezeti jog sérelme nélkül 11 K., az 1715. sz. tlkvben A + 7341/267. hrsz. ingatlanra a Péli István javára bekebelezett haszonélvezeti jog sérelme nélkül 21 korona, az 1633. sz. tlkvben A + 318/1., 318/2. hrsz. ingatlanra a Péli István javára bekebelezett haszonélvezeti jog sérelme nélkül az árverést 640 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban a végrehajtató képviselője Dr. Herepei Iván ügyvéd közbenjöttével elrendelte.

Árverési határnapul 1903. évi szeptember hó 26-ik n. d. e. 9 órája Alesernáton község házához kitétetik, mely alkalommal ezen ingatlanok a becsáron alul is eladatni fognak.

A kikiáltási ár 10 százaléka a venni szándékozók által készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. november hó 1-én 3333. sz. a. kelt m. kir. igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapírban a kiküldött közéhez letendő bánatpénz gyanánt, vagy annak a bíróságnál előleges elhelyezéséről kikiáltott szabályszerű elismervény ki szolgáltatandó.

Az árverés egyéb feltételei a kebli tlkvi hivatal és Alesernáton község

előljárásánál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

A kir. törvényszék mint tlkvi hatóság.

Kézdivásárhely, 1903. május 23.

(189. 1-1)

Kádár Ákos,
kir. trvsz. bír.

Sz. 575-903. végreh.

Kiigazított árverési hirdetmény.

Alulírt bír. végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a k.-vásárhelyi kir. járásbíró 1903. évi V. 696. számú végzése következtében Dr. Szacsavay Gyula ügyvéd által képviselt Jankó Józsefné Reményik Mária javára, Alsócsernátoni Fejér Mihályné Reményik Ágnes ellen 80 kor. 20 fillér perköltség s járulékaik erejéig 1902. évi június hó 13-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján foglalt és 1416 koronára becsült házi butorok és szerelvények, úgy és fehéreműből álló ingók nyilvános árverésen eladatni k.

Mely árverésnek a k.-vásárhelyi kir. járásbíró 1903. évi V. 696. sz. végzése folytán 80 K. 20 f. perköltség erejéig Alesernáton község házában leendő foganatosítása céljából határidőül 1903. évi szeptember hó 28-ik napjának délután 3 órája kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Kézdivásárhely, 1903. szept. 14.

(190 1-1) **Kakutsi Ádám,**
kir. bírósági végrehajtó.

1903. El. 299/1. sz

Árlejtsi hirdetmény tűzifa szállítása iránt.

A kézdivásárhelyi kir. törvényszék és a területén lévő kir. járásbírók, valamint a kir. ügyészség és fogházak részére az 1904-ik évben szükséges tűzifa szállítása iránt a folyó évi szeptember hó 24-ik napján d. e. 9 órakor ezen kir. törvényszék elnöki irodájában nyilvános árlejtsést tartatik.

Szükséglet: a kir. törvényszék részére 218 köbméter, a kézdivásárhelyi kir. ügyészség és fogház részére 118.4 köbm., a kézdivásárhelyi kir. járásbíró részére 91 köbm., a kovásznai kir. járásbíró részére 89.50 és az ottani fogház részére 26.40 köbm., a sepsiszentgyörgyi kir. járásbíró részére 126.10 és az ottani fogház részére 50.47 köbm., továbbá a nagyajtai kir. járásbíró részére 43 és az ottani fogház részére 26.92 köbm. tűzifa.

Miről vállalkozni szándékozók azon figyelemztetéssel értesíttetnek hogy:

a) a törvényszék, k.-vásárhelyi kir. járásbíró és kir. ügyészség

hivatali helyiségei, valamint a kir. törvényszéki fogház részére szükséges tűzifa együttes szállítása iránt külön,

b) a kovásznai, sepsiszentgyörgyi és nagyajtai járásbírók hivatali és fogház helyiségei részére szükséges mennyiség szállítása iránt járásbírókonként külön külön is tehető ajánlat.

Kötelesek vállalkozni szándékozók azon esetben, ha a fennebb a), b) pontokban felsorolt összes helyiségek részére szükséges tűzifa szállításra ohajtanak vállalkozni: 285 korona bánatpénzt, ellenben csak az a) pont alatti helyiségekre vonatkozó ajánlat esetében 158 korona, — a kovásznai járásbíró és fogház részére tett ajánlat esetében 41 korona, — a sepsiszentgyörgyi járásbíró és fogházra vonatkozó ajánlatnál 62 korona és végül a nagyajtai járásbíró és fogházra vonatkozó ajánlatnál 24 korona

bánatpénzt az árlejts megkezdése előtt készpénzben vagy ovadékképes értékpapírban letenni.

Kellő bánatpénzzel ellátott és szabályszerűen bélyegzett zárt írásbeli ajánlatok, melyekben az ajánlatiár betűkkel is kiírandó s melynek borítéka „Ajánlat tűzifa szállítása iránt” felirattal jelzendő, — az árlejts megkezdése előtt szintén elfogadtatnak.

A részletes feltételek ezen kir. törvényszék iroda igazgatójánál, valamint az itteni kir. ügyészségnél, a helybeli, kovásznai, sepsiszentgyörgyi és nagyajtai kir. járásbíróknál megtekinthetők.

Kézdivásárhelyen, 1903. évi szept. hó 1. napján.

(179. 2-3.) **Solim Miklós,**
elnök.

Csemege szőlőt!

Rendkívüli édeset csakis I-ső rendű minőségben mindig frissen szedve, piros és fehér **Sarla muskotály (passatutti)** 1000 éves fajokból szállítok **5 kilós** kosorakba postán **2 kor. 80 fillér** előleg beküldése ellenében vagy utánvét mellett vasuton különként **44 fillérért**

TÖRÖK SÁNDOR

(185. 2-5.)

GYOMA (Bekésmegye)

Cayton & Shuttleworth

mezőgazdasági gépgyárosok Budapest Váci-körút 63. sz.

által a legutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplőgép-készletek

továbbá járgány-cséplőgépek, lóhera-cséplők, tisztító-roboták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyújtók, boronák.

„Columbia-Drill”

legjobb sarvetőgépek, szecskavágók, répvágók, kukorica-morzsológák, daráló, őrlő-malmak, egyetemes asztal-csók.

2- és 3-vasúti csók és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzékek kíváratra ingyen és bérmentve küldetnek.

Lincolni törzsgyárunk a világ legnagyobb locomobil- és cséplőgép-gyára.

(122. 7-18.)

Nyomatott Ifj. Jancsó Mézesnél Kézdivásárhelyt.